

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Invitare de abonament

la

„TRIBUNA“.

Cu 30 Iunie v. 1894 expiră
abonamentele pe semestrul I, pe
cuartatul II și pe luna Iunie.Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi cu reînnoirea abonamen-
telor lor pentru regulata expediție
a foii.Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe cu prima și
se termină cu ultima lunii după
stilul vechiu.

Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Abonamentul trilar costă . . . 3 fl. 50 cr.

Este în interesul dlor abo-
nenți, ca adresele să fie însemnate
cât se poate de corect și legibil.Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fâșiile, în
care li-s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea.

Primejdia înlăturată.

Spiritele trebuie că s'au mai liniștit
la Budapesta: guvernul face toate câte
legea iartă, dar' mai ales câte legea
oprește, — pentru-ca „patrioții“ să
nu-și ese tocmai din țipni.Cea mai nouă măsură căzacească
a hatmanilor maghiari este oprirea zia-
relor „Românul“ și „Universul“.

Cuminți oameni, n'avem ce zice!

După-ce nouă pe fiecare zi aproape
ne aplică câte o „măsură constituțională“
(procese ce se termină cu luni de tem-
niță și mii de florini amendă), s'au apu-
cat să-i reguleze și pe confracții nostri
din România, sperând că astfel „re-
solvă“ definitiv cestia română.Și fiindcă în dreptul internațional
nu se găsește nici un paragraf după
care simpaticul procuror al Clujului ar
pute să-i dea în judecată pe ziaristi
din București, guvernul (foarte „părin-tesc“ când e vorba să-și apere em-
brionul zis „idee de stat național ma-
ghiar“) s'a pus pur și simplu și a în-
chis granița pentru toate acele foi ro-
mâne, care în România își permit să
calumnize Ungurii „cavaleri“ și „li-
berali“, spunând că ei persecută și
schingiuesc pe Români. . .Am ajuns deci ca în fericita Ru-
sie: ni-s'a interzis să cetim alte jurnale
decât acelea, pe care dl procuror Lázár
ori Vita le pot trece prin sita kul-
tur-egylet-istă.Că prin această nouă măsură că-
zacească au făcut o mare gugumănie
domnii dela Budapesta, nu este greu
să demonstrăm.Adecă ce cred geniali nostri stă-
pâni?Fiindcă au oprit ca bătrânul or-
gan „Românul“ să mai între la noi,
fiul marelui Rosetti se va interesa
mai puțin de soartea noastră?Fiindcă a oprit ca noi să mai ce-
tim „Românul“, nu o să știm, că or-
ganul democrat și de aci încolo tot cu
iubirea de până acum are să susțină
causa noastră?Ori cred stăpânitorii nostri că nu-
mai în urma îndemnului foilor din Ro-
mania noi am înțepit lupta?Tare sunt găgăuți, dacă astfel
cred.Dar' tocmai măsuri de felul acesta:
și arbitrar și copilărești, — ne con-
ving, că avem în față niște țicniți, care
deși se pretind bărbați de stat, în rea-
litate nu scapă o singură ocazie de a
se arătă despoți; ear' ingenioși sunt nu-
mai în a inventa măsuri prin care să
se facă de ris, căci de sigur nu
sunt decât niște caraghioși, când își
închipează, că oprind intrarea în Ardeal
a două ziare, au scăpat de cestia
română și au mântuit și patria de o
mare primejdie.Nu, stimabililor! De primejdie
— dacă ziceți că iubirea pentru noi a
fraților de dincolo este o primejdie pen-
tru statul ungar — nici-odată nu o
să scăpați, căci câtă vreme vom trăi
noi aici și ei dincolo, dragostea noastră
va trăi și ea, ba se va mări încă. . .Prin nelegiuirile și stupiditățile ce
săvârșiți asupra noastră, voi înșivă
îngrijiiți mai ales ca primejdia
să crească.Al lui Alexandri nu se grăbia să vină
a deschide ușa, judecând după modestia sunării
că nu era doar' la vese-ure-un om însemnat.După câteva minute de luptă internă:
să mai sun ori nu? Mă hotărâse la repetiție.
De astă-dată feciorul, un ciocoiu înalt, în
frac și mănuși albe de bumbac imi deschide
ușa. Cât îi eram de recunoscător, că fiind
îmbrăcat așa de frumos, a catadixit nu numai
să-mi deschidă ușa, dar' încă să mă întrebe
cu oare-care politeță: ce poștești?Nu-i vorba, când te întreabă cineva ce
poștești, poate, în aceste două vorbe, să-ți
spună tot ce gândește despre tine.Și dreptul grăind, cu coada ochiului cio-
coiul mă măsurase din creștet până în tălpi,
și în: ce poștești al lui, un psiholog ar fi
ghicit îndată că tocmai la bună opinie des-
pre însemnătatea persoanei mele, dînsul nu
era.Totuși după-ce îl încredințai că sunt
așteptat de coconul Vasilică, el mă anunță
stăpânului meu.Aș fi plătit bucuros ultima 1/4 de sfanț
din pungă pe o înghițatură de apă, ca să-mi
liniștesc îmbulzitele palpațiuni.Ce schimbare în naturele omenești!
Astăzi când sunt și eu cineva, sunt pe toată
ziua abordat de tineri de tot felul, care nu
sunt pentru aceasta mai emoționați decât
dacă ar vedea pe cel mai necunoscut om din
țeară. Fericită evoluțiune culturală, care în-
dreptățește pe cel din urmă perdevară sau și
pe cel din urmă absolvent de liceu, să-ți
trimită prin scrisori „încredințarea stimei lor“,
ori-când te întălesc acasă sau pe stradă

Al 18-lea proces de presă

al

„TRIBUNEI“.

(Raport special al „Tribunei“.)

Cluj, 3 Iulie n.

Procesul de azi este pare-mi-se al 5-lea
intentat în contra Românilor pentru „Adresele
de aderență“, și vor fi poate încă mai multe
de aci încolo, deoarece adrese de acestea
multe s'au scris, din multe părți ale țerii.Până astăzi am crezut, că cel-ce scrie
și subscrie asemenea adrese, știe ce face și
de ce o face; el trebuie să fie convins și pă-
truns de însemnătatea cauzei noastre atunci,
când chiar și numai prin acest mic tribut al
seu se pune în serviciul ei.Durere, pertractarea petrecută azi în
fața curții cu jurați de aici m'a făcut să șo-
văesc în această credință.De câte-ori curtea cu jurați din Cluj a
avut să-și pronunțe „verdictul“ asupra băr-
baților nostri împroceșai, totdeauna eșiam
măhnii din sala pertractării, pentru-că ver-
dictul acesta totdeauna numai condamnare
avea să ne rostească; în același timp însă tot
de atâtea-ori eșiam de acolo cu inimile mai
ridicate, cu frunțile mai senine, pentru-că era
mare mândria noastră, când priviam bărbă-
teasca rezoluție și tenacitate, cu care condam-
nații nostri înfruntau asprimea lovirilor ce
li-se dădeau sub masca justiției.Nu tot astfel am eșit însă astăzi din
această sală celebră, pentru-că unul dintre
acusați, preotul Constantin Prie din Săcă-
date și-a uitat de datoria sa și prin purtarea
sa detestabilă și demnă numai de cel mai ur-
gisit renegat și-a înfipt cu un zimbet diavol-
lesc pumnul în inima mamei sale, — în
dreptatea cauzei neamului său. — O nouă us-
cătura în pădurea noastră și verde și deasă.Dar' las să urmeze raportul meu.
Pertractarea de astăzi s'a început după
9 ore dimineața, constituit fiind tribunalul din
Mikó Imre, ca președinte, Nesztor László
și Dr. Szentkirályi Gyula, ca juri, ear'
notar Bartók József.Procuror: Lázár Aurél. Tălmaciu: Dr.
Lehmann Robert.Acușai: Dimitrie Cuteanu, protopop în
Săcădate, Constantin Prie, preot tot acolo,
Andrei Balteș, fostul redactor responsabil
și Ioan Popa Necșa, editorul foii „Tri-
buna“, în care s'a publicat adresa de aderență
încriminată.Președintele deschide ședința și de-
clarănd pe Balteș liber pentru întreg decur-
sul pertractării, constată, că jurații nu sunt
încă adunați în numărul cerut de lege; sus-
pendă dar' ședința și provoacă pe jurați, ca
să se întrească la numărul de 36.n'așteaptă să-și dai tu mâna, ci 'ți-o întinde
pe a lor fără prealabilă cheltueală de 1/2 de
sfanț pentru săpun!

Vezi, ci că asta este democrație!

Democrat sunt și eu, dar' demo-
crația mea nu și-a permis pășind pragul
casei lui Alexandri să-și întindă ne cerută
mâna, pentru a primi pe a lui. . .Ear' când am intrat, întins pe o cana-
pea la la Ministru P. P. Carp; răsturnat pe
un fotoliu stătea Rolla; pe altul era Dimi-
trie Ralet, viitorul vornic bisericesc al lui
Grigorie Ghica Vodă. În picioare lângă masa
de nuc de lângă canapea stătea Alecu Rusu,
cel care nu târziu avea să se illustreze prin-
tr'o serie de articoli în „România literară“
a lui Alexandri, combătând ca și mine scâl-
cierea limbii prin neologisme, dar' căzând și
el în excesul și exagerarea arcaismelor.
Eram în fața unui areopag literar. Mă oprii,
sfârșit de emoțiune, la doi pași de lângă ușa.
neștiind ce să fac și cum să încep? Alexandri
cât mă vazu întrând, se ridcă din tologeala
lui și înainta spre mine. Rolla imita pe
Alexandri. Ralet rămase cu mâna sa mică
în favoriiți sei negri ca peana corbului, cău-
tând negreșit cu indiferență spre noul venit.
Alecu Rusu oprindu-și vorba pe buze —
vorbia când am intrat — mă măsura cu ochii
întrebând prin ei pe Alexandri: cine sunt?— Eată, Alecule, și boierule Dumitrache
Ralet, zise Alexandri, eată înțelul autor al
„Visului“, care l'am cetit împreună!— L'am cetit împreună!! Acum inima
nu se mai bătea, ci se dilatase în piept de nu
mai încăpea.Întregirea numărului juraților abia se în-
timplă până la orele 11, când președintele re-
deschide din nou ședința și se procedează la sortirea
juraților, cu care ocaziune singur numai pro-
curorul usează de dreptul său de recusare.Se scot apoi din urnă numele următo-
rilor jurați:Dr. Gámán József, Dr. Gyalui Far-
kas, Nagy Kálmán, Csiszár Gyula, Balog
József, Dr. Farkas Géza, Fischer Vilmos,
Neszticz Ferencz, Hory Béla, Nagy Káro-
ly, Ludic József și doi jurați suplenți,
care depun cu toții jurământul și juriul se
declară constituit.

Se iau apoi naționalele acușaiilor.

Dimitrie Cuteanu: născut în Ciufud
lângă Blaj, e de 66 ani, văduv, are o fiică
măritată și puțină avere, e protopop român
gr.-cat. în Săcădate, pedepsit n'a fost.Constantin Prie: e născut și preot ro-
mân gr.-or. în Săcădate, de 48 de ani, că-
sătorit, fără copii, are puțină avere, pedep-
sit n'a fost.Naționalele dlor Balteș și Popa
Necșa cetitorii le cunosc deja.Președintele dispune apoi să se cetească
actul de acușă, după care tot el declară, că
acușatul Eugen Brote încă a fost citat pe
calea consulatului austro-ungar din București,
soartea aceluia însă numai mai târziu se va
pute rezolva, și întreabă pe acușai dacă vo-
esc ori nu traducerea în românește a actului
de acușă.Acușaii renunță la acest drept al lor,
ear' părintele protopop Cuteanu spune, că deși
nu pricepe nici un singur cuvânt din limba
maghiară, pentru-că în viața sa n'a învățat
această limbă, totuși nu pretinde nici dînsul
ca acușă să se mai traducă și în românește.Se cetește apoi adresa de aderență în-
criminată în traducerea oficială maghiară,
ear' cetirea ei în original, acușaii nu o
pretind.Amintesc la acest loc, că acușaii de
astă-dată au stat în fața curții fără apărători,
deși nu li-ar fi fost de prisos.Popa Necșa: Rog pe dl președinte
să-mi răspundă, de ce nu sunt citați aici
toți cei-ce au subscris adresa încriminată?Președintele: Ceialtați trei iscăli-
tori n'au fost citați aici ca acușai, deoarece-
ce procurorul și-a retras acușă pornită con-
tra lor.Popa Necșa: Cer atunci să se con-
state judecătorește, că față cu adresa noastră
încriminată a intrat deja în valoare prescrip-
ția, deoarece-ce dela publicarea ei până la în-
troducerea acuzei au trecut mai mult de
trei luni.Procurorul se silește să dovedească,
că prescripția n'are loc, deoarece-ce acel timp
are să fie socotit dela publicare până la ci-— Mi-au cetit „Visul“ împreună! Ce
onoare! . . .Apoi apucându-mi mâna, care sfioasă
bălăbănia mai mult spre spete, mă atrase
până la un fotoliu de lângă masă, mă făcu
să șed, zicându-mi: . . .— Bine, tinere, ai scris nu numai fru-
mos, dar' ai criticat și drept pe cei care
strică minunată noastră limbă românească.Și încercură tuș-trei a-mi cita părți din
lucrarea mea, pe când eu gotcă la față, de
plăcere, mi-se părea că mereu cresc în corp
și picioare de nu o să mă mai înepă nici
fotoliul, nici camera. . .Din acea zi eu am rămas credincios
condeiului până la virsta de astăzi. Din
acea zi Alexandri m'a împins la lucru și sub
direcțiunea lui am produs la 1855 „Logofetul
Baptiste Velei“, novela istorică atât de mult
lăudată de el. Cu recomandățiunea lui m'am
presentat mai apoi în Paris la Ubicini și la
mulți alți filo-români, din relațiunile cărora
mult m'am folosit pentru propria mea ins-
truțiune.Căți și care sunt astăzi bărbații nostri
ilustri, care astfel ca Alexandri și ca contim-
poranii sei încurajiază tinerimea spre muncă
și cultură!Așezarea icoanei lui într'o piață a Bă-
căului nu va însemna numai apoteosarea ma-
relui poet al națiunii, ci și manifestarea dum-
neavoastră în sensul lăudător și aprobător al
modului cum marea generațiune a lui Alexan-
dri știa să predea lampada culturală, în mâ-
nile generațiunilor următoare:

quasi cursores vitae lampada tradunt.

tarea acușaiilor înaintea judelei investigator,
ear' aceasta s'a întimplat tocmai în cadrul
celor trei luni provăzute în lege.Astfel cererea acușatului Necșa este
respinsă și din partea tribunalului și se face
interogatoriu acușaiilor.Președintele: Rog pe dl acusat
Cuteanu să ne spună istoricul redactării și pu-
blicării articolului încriminat.Dim. Cuteanu: Neștiind să vorbesc
limba maghiară, permiteți-mi să vă istoricesc
în-dulcea mea limbă maternă. Eu cred, că
stau aici înaintea unor jurați cu mintea lu-
minată, cu. . .Președintele (întrerupând): Nu de
asta e vorba. Cine a scris articolul încriminat?

Dim. Cuteanu: Eu l'am scris.

Președ.: Ce motiv te-a îndemnat să
scrii acest articol?Dim. Cuteanu: Ce motiv? Apoi am
cetit și eu prin foile noastre mulțimea de
adrese de aderență pentru iubiții nostri con-
damnați, și neștiindu-le încriminate, m'am simțit
dator să le fac și eu o asemenea adresă.Al doilea motiv care m'a îndemnat este,
că eu, deși nu mă amestec în politică, am
fost condus de simțământul meu de Român,
când li-am adresat aderența mea. Căci, dlor,
eu știu, că și Maghiarii înșiși își preamăresc
și-și laudă pe bărbații lor mari. Așa au făcut
cu un Kossuth al lor: l'au preamărit, l'au
glorificat și l'au ridicat până la cer, și ni-
măru nu l'au mai trecut prin minte, că să-
tragă în judecată pentru aceasta. Apoi, dlor,
ceea-ce Kossuth sau alți bărbați de ai d-voas-
tre au fost și sunt pentru națiunea maghiară,
acea sunt pentru mine și pentru noi toți,
bărbații nostri, care se luptă și se expun pen-
tru interesele, pentru cauzele drepte ale nea-
mului nostru.Președintele (întrerupând): Pe scurt!
pe scurt! Drept e, că d-ta ai scos din buzu-
nar adresa de aderență gata și ai îndemnat,
ai silit pe cei-ce au iscălit-o, ca să o subscrie,
făcându-i atenți la suferințele osândiților
d-voastre? Cel puțin din faziunile d-tale date
la protocol așa reese.Dim. Cuteanu: Nu e adevărat, și eu
nici nu am fasonat astfel nici-odată. Eu am
fasonat, că adresa de aderență eu am concipi-
at-o și târziu după aceea întălnind pe pă-
rintele Prie, i-am dat-o și lui să o cetească,
și dacă îi convine, să o subscrie și dînsul și
să o trimitem la adresa condamnaților. Adresa
aceasta a stat la părintele Prie mai multe zile
de-arîndul, până-ce având odată în comună o
întruire, am cerut-o și am prezentat-o mai
multora ca s'o subscrie, dacă voesc, — dacă
nu, atunci — așa li-am zis — o trimit
singur subscrișă numai de mine.

Președ.: Li-ai cetit-o?

Sânteiți, domnilor, demni de monumen-
tul cu care împodobii Băcăul; demn este Bă-
căul de monumentul ce l-i dați.Este primul oraș, care va saluta reapa-
rițiunea pe lume a marelui poet, grație mi-
nunatei arte a statuarului Hegel, cum este
și unul din primele orașe ale patriei române.Permiteți-mi pentru a termina partea
primă a matinatei, să vă comunic unele docu-
mente cu totul necunoscute, atestând vechimea
orașului d-voastre.Cine dintre d-voastră știe, bună-oară,
că aci, la Băcău s'a scris în 1648, acum 21/2
secoli, o minunată lucrare, care interesează
nu numai Băcăul, ci întreaga Moldovă, ba chiar
și Țeara-Muntenească din acel timp?Eată această carte. Este manuscrisul
original al arhiepiscopului Baudinus, visita-
tor apostolic al bisericilor catolice din țeară.Act dl Urechii explică cine era acest
Bandinus.La 27 Noemvrie 1647 a vizitat Bandi-
nus orașul Băcău. Datorim acestui călător
câteva din cele mai vechi informațiuni asupra
orașului d-voastre la acea dată, dar' avem
informațiuni și mai vechi dela Gonzagua și
cardinalul Pazmano.După acestia veți afla cu mândrie, că
orașul d-voastre este mai vechiu de cât înșai
descălcarea II-a a lui Bogdan Dragoș.Se poate oare să existe un oraș româ-
nesc în Moldova mai naște încă de descăle-
carea a II-a? Eată ce istoricesc am demonstrat
de mai mult timp. Nici-odată dela domnia
împăratului Adrian până la Bogdan Dragoș,

FOIȚA „TRIBUNEI“

Cum am cunoscut pe Alexandri.

(Conferență de V. A. Urechii. Ținută în sala din
palatul administrativ dela Băcău, în profitul fondului
monumentului poeziei Vasile Alexandri, în ziua
de 22 Ianuarie 1894.)

(Urmare și fine.)

La ora 1 după amiază, eram la poarta
caselor în care ședea Alexandri, în dosul ho-
telului Binder. Mă opresc să respir, că-mi
bătea inima tare:

„Taci, inimă, taci,

Că tot tu le faci! . . .

Peste o clipă sunam discret clopotul
dela ușa scării. După-cum vizitatorul agită
clopotul scării tale poți să știi cine este.Altmintrelea, cu violență sună cel care
se crede, ori se știe puternic sau bogat;
altmintrelea, cu sfială sună nevoiașul și con-
știentul de puținătatea sa socială. Despre
două feluri de oameni te poate înșela clopo-
țelul: gogomanul sau omul de tot simplu, nu
se distinge la sunare de cel puternic, îngâm-
fat și bogat. Asemenea creditorul nu se dis-
tinge adese la sunare de vizitatorul modest,
pentru-că ține să străbată până la debitor,
care de obicei pentru asemenea ființe nesu-
ferite nu se află acasă.Feciorii de bone maison au și ei ure-
chia exercitată la sunarea clopoțelului la
scară.

D. Cuteanu: Nu, pentru-că ceialaltă înuși au declarat, că ei se încred în mine.

Președ.: Cine a trimis-o la foaie și cu ce scop?

D. Cuteanu: Eu am trimis-o, dar fără nici o comitivă; nu am spus nici se publice, pentru-că era și de prisos. Scopul mi-a fost, ca adresa să ajungă la cunoștința condamnaților; că pe ce cale să se facă aceasta, eu n'am arătat nici în scris, nici cu vorba.

Președ.: Pentru-ce n'ai însoțit adresa încredințată de v'o comitivă?

D. Cuteanu: Asta ar fi trebuit să o fac, dar n'am făcut-o, și prin aceasta am comis o greșală.

Președ.: Recunoști d-ta, că adresa ai trimis-o cu intențiunea, ca să se publice?

D. Cuteanu: Da, recunosc, pentru-că trimițându-l o foaie, am știut, că ea are să se publice.

Președ.: Adevărat e, că d-ta ai silit și ca superior ai presionat pe ceialaltă, ca să o subscrie.

D. Cuteanu: Nu e adevărat.

Președ. (Intrebând pe preotul Prie): Ce știi d-ta despre redactarea și publicarea adresei încredințate?

C. Prie întreabă pe procurorul, pentru-ce nu și-a retras acusa și față cu dînsul, pentru-că el e nevinovat; el n'a vrut nici să știe de adresa de aderentă și că el numai silit de protopop Cuteanu a subscris-o.

Procurorul răspunde, că nu și-a retras acuza, deoarece Prie la judele de instrucție a recunoscut, că iscălitura e a sa, că a cetit articolul încredințat și că a știut-o de mai înainte, că aceasta are să se publice.

(Va să zică popa Prie a mințit! Nota Redacției).

C. Prie: Eu insist, ca dl procuror să și retragă acuza față cu mine, căci eu nici n'am cetit textul acelei adrese încredințate.

Președintele: Ei bine, aceea a stat la d-ta mai multe zile de-arindul, cum se poate să nu o fii cetit? N'ai fost oare nici curios să afli conținutul ei?

C. Prie: Cer să mi-se cetească faziunile mele date la protocolul judelei de instrucție.

Președ.: Asta nu se poate, deoarece aici e pertractare verbală; dacă ai ceva de spus, spune cu cuvintele d-tale.

Procurorul cere, ca să se facă imediat confrontarea acușărilor Cuteanu și Prie, fiindcă în faziunile lor se pot constata contradicții.

La confrontare părintele Prie se poartă de tot scandalos.

„Eu, zice el, n'am cunoscut conținutul adresei. O subscriesem odată, dar earăși mi-am șters numele. După-ce însă dl protopop Cuteanu a declarat, că va primi singur răspunderea pentru ea, după-ce de patru de cinci-ori m'a silit să o subscriu, — cu mare greutate am iscălit-o din nou.”

D. Cuteanu, scârbit de ținuta consoțului său, spune: Eu pe nimenea n'am silit să o subscrie; din contră am zis, că dacă n'ar vrea nimenea să o subscrie, o trimit eu singur cu singura mea subscriere. Apoi și de altmintrelea, eu susțin și aici, că ceea ce am făcut, nu poate implica în sine nici un delict. Cine și ce mă poate împedeca, ca eu să nu critic o stare de lucruri, care o țin

de ilegală, de nedreaptă și cu totul contrară intereselor celor mai vitale ale națiunii mele?

Înceișat fiind interogatorul pe la 1 oră, sesiunea se suspendă până la orele 3 după amiază. (Va urma.)

Hieronimi și foile maghiare.

La raportul amănunțit din foile românești despre convorbirea părintelui Popescu cu ministrul Hieronimi, „Budapester Correspondenz” face mai multe observări, luând în apărare ținuta lui Hieronimi astfel:

„După acestea nu este adevărat ceea ce scriu foile române, despre tonul brusc și plin de dispreț, cu care i-ar fi tratat pe cei trei Români.”

Foile maghiare cu acest privilegiu se aruncă asupra lui Hieronimi spunând, că după-cum apare din „Bud. Correspondenz”, ministrul s'a demis la convorbire mai intimă cu Valahii, ceea-ce e un — mare păcat politic.

„Budapester Correspondenz” — zice „Nemzeti Ujság” — „cu articolul său „binevoitor” nici decât nu i-a făcut serviciu ministrului Hieronimi și cu atât mai puțin cestiunii naționalității. Ori-care sub-procuror s'ar fi purtat mai corect decât cum este purtarea atribuită ministrului de către oficiosul „Budapester Correspondenz”, Ca-și-când nu un ministru ar fi vorbit, ci câțiva săteni naivi ar fi stat de povești la colțul uliței. Aceasta pare chiar și din raportul oficios, pe a cărui basă judecăm acest caz neplăcut. Deja faptul că a trebuit să se ivească o polemică de oficioșilor cu foile Românilor ultraști ne face să ne formăm păreri curioase despre ceea ce știe și și apere un ministru demnitatea oficiului său și să valideze autoritatea statului maghiar.”

Universitarii români.

Dintr'o nouă corespondență asupra acestei cestiuni extragem șirele următoare:

Din goana pornită în contra universitarilor apare natura sorgintei, de unde a primit autoritatea universitară impulsul; cunoaștem bine straturile, din care isbănesc apa cu pucioasă în contra noastră; drept-aceea nu învinuim pe rectorul, nu pe senatul universitar. Știm, că o persoană morală, cum e și universitatea de știință cu autonomia ei foarte strînsă: de asemenea stă într'o critică subordinațiune, totuși trebuie să observăm aceea, că în interesul susținerii prestigiului universității: chiar senatul universitar ar fi trebuit să protesteze în primul loc contra astorfel de volincii, fiindcă asupra sa cade responsabilitatea. Au nu e lucru pervers, de regretat, când senatul unei universități aduce *motu alieno quidem* o hotărîre fără basă, fără motiv, fără cauză asupra unei fapte, al cărei caracter punitiv nu-l cunoaște, nu-l găsește și totuși are în fine să-l tragă consecvențele barem moraliter asupra sa?

Intrebăm acum, că în cazul pozitiv aflându-se de nevinovați și pe calea criminală, acei universitari: dela cine, când și ce fel de re-

compens vor primi pentru restrîngerea și ne-respectarea drepturilor lor universitare? Sau atunci își va găsi senatul universitar pretext de pedeapsă? Curios lucru, dar real.

În fața acestor jurstări dorim, ca brava tinerime să stee ferm și de acum înainte pe aceeași basă, pe carea s'a pus la început; numai așa își va pute câștiga și păstra echilibrul în contra căderii. Pe cale legală, justă și nevinovată a plecat, continue numai și po-virnisul îl va percurge fără pericol; învingerea morală deja e pe partea ei.

Românii la gimnasiul de stat din Sibiu.

Aruncând în treacăt o privire scurtă în programa de pe anul școlastic 1893/94 a gimnasiului sus amintit, surprins oare-cum și nevrînd a da crezământ ochilor, m'am oprit la titlul: „Statistica studenților!”

Frumoasă impresiune a făcut asupra mea rezultatul cercetării acestei statistice și cred că va face asupra fiecărui Român. Pentru-ce? Eată. Statistica studenților după religione e următoarea: evanghelici-luterani 16, evanghelici-reformați 45, greco-catolici 56, gr-orientali 155, romano-catolici 122 și Ovrei 9. Acum dacă adaugem suma studenților greco-catolici la cei greco-orientali obținem suma de 211; apoi se adunăm toți studenții de celelalte confesiuni și vom căpeta suma de 205, așadar Românii sînt în o majoritate absolută: Maghiari, Nemți și Jidani laolaltă nu dau numărul studenților români.

După scrutarea acesteia, de sine mi-s'a pus întrebarea: două sute și unsprezece Români și ei totuși sînt rău tratați, ba chiar persecutați la gimnasiul din Sibiu? Oare nu vor simți o scădere oare-care, dacă 211 de Români vor părași acest institut? Eu cuget că da, căci se zicem, că numai 160 din ei plătesc didactul cu câte 30 fl. și taxa de înscriere 6 fl. 20 cr., așadar de persoană 36 fl. 20 cr., care laolaltă dau suma de 5792 fl. Oare nu e asta o sumă considerabilă de pe spinarea bietului țeran român? Și apoi de ce beneficiu se împărțese? Asta pe lângă batjocurile, ce zilnic le aud Români, ni-a dovedit-o pe deplin prigonirea draconică din zilele trecute.

Patruzeci de studenți au fost siliți să guste și ei din libertatea și dreptatea maghiară. Cine își poate închipui indignarea și supărarea părinților celor trei octavani, care nu au fost admiși la matură, când numai o săptămână îi despărțea de ea? Cine poate descrie măhoirea și înfrustarea celorlalți părinți, când vor vedea atestatele băieților, cu purtarea morală nelegală, când ei știu, că băiatul lor dimpreună cu ei a șezut la o masă, cu civișnă, nefăcînd nici un exces, ce ar fi în contra legilor șolare, sau ar lovi în demnitatea unui student?

Pentru-ce s'a pornit cercetarea? Pentru-că studenții, care nici nu au vorbit nimica, nici nu au cântat nimic ce ar periclită existența statului maghiar, singur prin prezența lor au demonstrat în contra statului.

Așa a răspuns un domn profesor, fiind întreat, că în ce a stat demonstrarea, de care s'nt acușati. Ei, și ce au ajuns d-lor prin prigonirea studenților? Blăstîmul părinților, a căror muncă, spese și năcazuri, le-au nesocotit și i-au atras asupra lor și că studenții de 9 și 10 ani dimpreună cu ceia-

evoluțiunea căreia culturală au contribuit prin lucrări și osteneți.

Sînteți, repet, oraș tinăr și de viitor; v'ați reînnoit tineretele ca fenicele antic, aruncându-vă totdeauna cei dintâi în focul luptelor pentru naționalitate, pentru dreptate și libertate.

Pe când primarul dela Iași pare a fi uitat de Alexandri, adurmit pe lada în care a adunat câteva mii de lei, în scop de a-i ridică o statuă, d-voastră, în câteva zile, ați hotărît și ați făcut posibilă ridicarea, într'o piață a Băcăului, a bustului marelui poet al *unirii Românilor*.

Iașiți *promit* o statuă, Băcăunii dau un bust al lui Alexandri și încă eșit din mână măiastră a sculptorului Constantin Hegel.

Un bust este puțin lucru, măsurat pe imensitatea bărbatului venerat, zice un afeccionat al monumentelor megalitice. Dar nu cumva iocana ce facem despre D-zeu corăspunde celui pe care o reprezintă?

Un fragment imperceptibil de *lemn sfânt* prins într'o fărîmătură de ceară, în cruciulița dela pieptul credinciosului, este tot atât de adorat, cât de adorată poate fi întreaga cruce. Bustul, mica iocană a marelui poet, va grăi în Băcău generațiilor care vor trece pe sub piedestalul său, același graiu ce-l va grăi cândva în Iași statua lui:

„Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inima română!
Să n'vîrțim hora frăției
Pe pămîntul voiniciei,
În ogoarele Daciei.

laltă au jurat ură netpăcată prigonitorilor! Acum să vedem de unde a provenit cea goană! Întreat fiind, un domn profesor, de către unul din cei 3 octavani, că cum pot ei aduce așa o sentență gravă, pe basa unor pretexte numai, nebasate, și cum pot d-lor pretinde ca studenții români, în Sibiu, unde e așa lume românească, să nu vină în atingere cu teologi, și peste tot cu Români? dl profesor îi răspunde, că ei nici-odată nu au luat în nume de rău convenirea studenților români cu teologii, numai că aceea, în timpul din urmă e prea deasă, și că de altcum dacă ar fi depins dela ei, nu ar fi făcut nimica, dar tot ce au făcut, au făcut „*felsőbb rendezet alajján!*”

Foarte des auzim în zilele noastre această scusă.

Am vrî să știm acum, că ce scop urmărește însă dl ministru, care împrăștie numai la ucăzuri de felul acestuia? După părerea mea, pe dînsul îl supără foarte mult împregiurarea, că în Români s'a desvoltat așa tare simțul de iubire pentru învățătură și prin urmare cercetează în așa număr mare școlarele. Pe semne i-ar plăce dlui ministru, ca nici un Român să nu mai frecventeze gimnasiul, ca așa apoi în pace, neconturbați și negenați să poată propaga organele lui discipulilor chiar și de pe catedră nefericita idee de stat.

Dacă acesta fi este scopul, nu are decât să continue cu „rendelet-urile” și fie sigur, că țeranul român nu va mai suferi, ca băiatul lui să fie batjocorit și nedreptățit, tot pe banii lui. Până aici îi succede, nu însă ca Românul să nu mai meargă la școală, căci dacă copilul român e în stare a învăța o limbă dură, ca cea maghiară, sigur va învăța mai ușor o altă limbă mai netedă și mai dulce, cum e cea germană, dacă în sîrmana noastră țeară nu putem cerceta numai și numai școlare de ale noastre. Nu, fiindcă libertate, ca în Ungaria nu mai este nici în o țeară. (Unde și meserieșilor le este iertat a-și pune firma românească, ceea-ce în România nu li-se condece Ungurilor; așa a documentat tot domnul profesor de mai sus libertatea din Ungaria.) Ridi-o!

Dar mai e o împregiurare, de care se va scandalisa ori-ce părinte și anume: fiind Românii în așa un număr mare, de tot naturală va fi întrebarea, că cum și ce li-se propune lor din limba română? După suspendarea dlui protopop Russu, fără de a-l remunera pentru o activitate aproape de 30 de ani desvoltată pe terenul de profesor, sub pretext, că e întruparea ideilor Marelui Andrei, propunerea limbii române e o batjocură, va răspunde băiatul indignat! Propunerea acestui studiu s'a încredințat, nu unui Român cunoscător de limba și literatura română, ci unui profesor, care tot atîta cunoștință are despre limbă și literatura noastră, ca și cel din urmă țeran din etul Bihorului necunoscător de carte.

În clasele inferioare se propune, se înțelege tot în limba maghiară, gramatica, al cărei autor e cel mai urgisit individ al poporului român, care demult și-a uitat de datorița sa către neam și trăește ca o lipitoare, blăstîmat de întreg poporul, al cărui fiu a fost.

Oare să nu avem noi alte gramatici, scrise în spirit românesc, numai aceea a rene-gatului Alexic?

Ba, da! Însă trebuia spriginit autorul, căci mult bine li a făcut. Dar cum stăm cu studenții din clasa a VII-a și a VIII-a, unde e pressuris ca obiect de propunere literatura română? Tot așa! Literatura română a luat-o cunoscutul filo-român Putnok, care și începuse a dicta o altă literatură, nefiind corăspunzătoare a lui Lazarici, și anume a lui Hunfalvi. Dar în urma unei ordinațiuni studenții au fost siliți a-și însuși o cunoștință a literaturii lor, după Hunsdorfer, căci abia începuse a le propune despre originea Românilor, deducându-li-o dela păstori din munții Ilyriei, sus numitul filoromân a fost transportat de aici, ca director gimnasia la Lugoj. După depărtarea lui propunerea literaturii a rămas într'atata. Profesorul care i-a urmat a aflat de bine a nu se mai ocupa de loc cu literatura, ci s'a mulțumit cu citirea unor cărțile, spre exemplu cu „Catilina”, o tragedie de Șoimescu, a petrecut 2 ani cu studenții din clasa VII. și a VIII-a.

În tot anul sînt câte 8—10 studenți, care absolvează clasa a VIII. și care, dacă s'ar mulțumi numai cu cunoștințele câștigate în clasă, nu prea ar fi de invidiat și nici mare fală n'ar face neamului nostru. Spre lauda lor însă fie zis, ei în orele libere cetesc cărți românești și așa pe furiș își însușesc câte ceva din scriitorii cei mai buni românești. Sperăm, că studenții români și de aici încolo vor ști întrebuința timpul liber.

Mult se vorbește în timpul present începînd dela cel mai mare diplomat până la cel din urmă țeran de martirii naționali, despre aceia, care prin faptele lor s'au făcut nemuritori. Părintele român sigur va întrea pe fiul său să spună ceva despre un Mihai-

Viteazul, despre acel Marte al Românilor, care prin vitejia sa a făcut să tremure spaima creștinătății, care de atîtea-ori a frînt puterea semilune, ridicînd vaza și mărirea poporului românesc precum și a creștinismului? Studentul care a absolvat gimnasiul de stat va răspunde, că: „a fost un tiran, un rebel, un om, care nici-decum nu a fost condus de idea de a-și feriți poporul, ci numai cupiditatea de a domni l'a purtat prin această țeară jefuind în toate părțile, până-ce nu a căzut jertfă complicelui său Basta!” Așa e timbrat bărbatul acela, ale cărui fapte destul de documentează atributul său de viteaz! Ce răspuns ar primi părintele despre Horia? despre acela al cărui sânge pe spițele roatei a curs, pentru-că s'a încumetat a cere dreptate, ne mai putînd purta jugul, care de secolii apăsa umerii strămoșilor nostri. Dacă studentul privat nu ar fi cetit acea răscoală memorabilă, ar fi silit a-i răspunde, că a fost omul cel mai depravat al secolului XVIII, a fost un bețiv, care condus de furia beției la un moment s'a pus în fruntea unei cete asemenea bete și au năvălit asupra domnilor pacnici, măcelărîndu-i într'un mod animalic până-ce s'elbăteci au fost dați pe mână poliției și amăsurat păcatului pedepsă. Asta o aude propagându-se de pe catedră. Ce idee are un student despre acel bărbat, care a căzut jertfă ideilor sale mărețe, care dreptate a voit să câștige pentru țeranul român și al cărui moment laudat acum vom a-l împodobi drept răsplăt pentru meritele sale? Durere, despre el nu va ști vorbi nimica, căci Maghiarii nu crută nici măcar o pagină pentru un Ianu în istoria lor. Astfel timbrați sînt predați eroii nostri, care odinioară au stors admirațiunea, respectul, ba groaza dușmanului.

Pe calea asta ei voesc să stingă din tînerul român simțimentul național, să-l facă să creadă, că nu a avut nici un trecut, deci prezent nu merită și la viitor să nu se gîndească. Noi însă cu zimbet pe buze le zicem: „Paște, murgule, iarbă verde!” Ne cunoaștem trecutul, ne știm apreați prezentul, sperăm și credem într'un viitor frumos.

De sus ne vin toate nedreptățile, și canările și prigonirile, de sus așteptăm să ne vină și mîntuirea; de sus, dar nu dela Wekerle, nici dela Hieronimi, ci dela o persoană superioară lor, care din înălțimea cerului cu glasul lui puternic va striga: „*Quo usque tandem?*” „dușmanului nostru și va face ca asupritorii, turburătorii păcii obștești să încete cât mai iute; de sus dela judecata Europei, care în urmă și ea va striga un puternic „*Veto!*” ne mai putînd suferi rolul de asupriți și asupritorii.

Noi până atunci vom răbda și nu ne temem, căci: „*alios vidimus ventos!*” și tot nu am perit.

Deci să muncim și să sperăm!

Țeara-Ungurească, 1 Iunie 1894.

Tau.

Presa rusească despre noi.

Sub titlul: „Persecutarea Românilor” ziarul rusesc „Moskovskia Viedomosti” publică următorul articol:

Maghiarii persecută mai departe pe Români. Acum de curînd au prins la proces pe tinerimea universitară română.

Neconținut Maghiarii află noue moduri și pretexte noue, de a prigni pe Români din Ardeal și din alte ținuturi locuite de Români.

Cu procesul Memorandului nu s'a sfîrșit nici pe departe isgonirea și prigonirea elementului român. Acum în urmă guvernul maghiar a pus Ardealul sub stare latentă de asediu; așa și pe celelalte ținuturi locuite de Români.

Orbia ne mai auzită, ce au comis-o Maghiarii față cu Români, cu ocașiunea procesului Memorandului, a exarșat întreaga populațiunea română. Dar cu toate acestea poporul român nu s'a lăsat sedus, și într'adevăr dă dovezi de o purtare exemplară.

Poporațiunea română din Transilvania și Ungaria n'a dat nici un fel de privilegiu la crearea de stări excepționale. Guvernul maghiar așadar, ca să-și justifice purtarea, s'a dat a făuri știri colportate cu scop, ca să prezente situația din ținuturile locuite de Români în coloare, ca-și-când s'ar gîrgăit o revoluție. Presa maghiară și-a oferit bucurios serviciile sale guvernului, în parlament se face obiect de discuție afacerea aceasta, și toate acestea se întîmplă, ca guvernul să-și scuse pomirile dușmanoase față cu Români.

Dela procesul Memorandului în Cluj, situația Românilor a devenit într'adevăr insuportabilă. Orașele și satele române gem de gendarmi ungurești, ca-și-când numai acum s'ar fi sufocat o revoluție. Aceștia jidăresc și nepăciuesc poporul, și dacă un Maghiar acasă pe vre-un Român, acesta simplamente este tîrît în temniță.

Pe lângă aceasta foile ungurești mai fac amintire și de „ruble rusești”. Dar se știe că Români din Ardeal stau în raport de comerț cu cei din Basarabia, ba ei chiar că-

Moldova n'a fost abandonată de vechile colonii romane.

În timpul invasiunilor barbare, negreșit suveranitatea națională de stat a fost precumată, dar Români m'au încetat de a ocupa părțile adăpostite din țeară și au format iciclea mici stătuțele mai mult sau mai puțin independente.

Actul istoric numit descălecarea lui Bogdan Dragoș este una din cele mai vechi manifestări ale unei evoluțiuni naționale spre unitate. Bogdan Dragoș este principele în giurul căruia s'au grupat, în înțelesul conservațiunii, diversele formațiuni de stătuțele din Moldova, după pilda dată într'aceasta, cu puțin înainte în Muntenia, sub Radu Negru. Nu este o înființare de stat nou, cum au crezut unii istorici. Nu o ceată de vînători veniți din Maramureș puteau, ori-cât de genial și ager săgeător era Bogdan Dragoș, să cucerească o țeară întinsă între Carpați, Nistru și Marea Neagră. Țeara deja exista și Bogdan Dragoș este numai restauratorul unității Moldovei.

Un identic fenomen s'a petrecut sub ochii nostri, când în giurul lui Cuza-Vodă s'au grupat cele două principate Moldova și Muntenia, în interesul propriei lor conservațiuni, la apelul celor trei mari bărbați ai Moldovei: Cogălniceanu, Negri și Alexandri.

Nu e nevoie să fiu proroc pentru a afirma, că evoluțiunea noastră unitară nefiind încă terminată, tinerelor generațiuni le este rezervată lucrarea și gloria ultimei evoluțiuni. Liga culturală din Băcău a înțeles aceasta și în aceasta și în sensul acesta lucrează cu o energie și o prudență demne de toată lauda.

Băcăul ca și alte orașe a putut deci să existe încă înainte de așa zisa *descălecare*.

Dar nu numai că a existat ca oraș și că așa îl găsește călugărul *Gonzagua* pe la 1304, dar încă la acea dată și deci și mai înainte de secolul al 14-lea, Băcăul era reședință domnească. „*Ovitas ista olim fuit principalis sedes Moldavorum ducum*”. Această cetate a fost odinioară principala reședință a Ducilor Moldoveni.

Ca reședință domnească Băcăul avu palat domnesc.

Încă pe timpul lui Stefan I, adică câțiva ani după restaurarea lui Bogdan Dragoș, călugărul *Gonzagua* a văzut existînd „*ad meridionalem civitatis partem principis palatium*”, care pe la 1647 Bandinus zice că „*suis cineribus sepultum iacet*”.

Ubi Troia fuit! În documente dela primăria de Băcău se pomenește despre un *beciu gospod*, la locul unde Bandinus a aflat la 1647 ruinele palatului domnesc.

Pentru-ca în Băcău se fi aflat *Gonzagua* pe la 1304, înființate demult încă nu numai o mănăstire catolică, dar și trei biserici ortodoxe, urmează firește, ca orașul d-voastre să fi numărat la anul 1304 o existență destul de veche, astfel că la 1904, Băcăul a putut s'erba un iubileu de mai mult de 600 ani.

Bătrâni sînteți! dar dacă sînteți cei mai bătrâni ca oraș, probați astăzi că sînteți însuflețiți de simțiri ce adevărat tinere. Este act de tineretă de suflet și de tineretă și vitalitate națională a-și aminti, a onora și venera pe cei morți cu corpul, dar care rămân vii pe totdeauna în mijlocul națiunii, la

lătoresc pe acoli, dacă au lipsă. Intorcându-se acasă cu bani rusești, Ungurii îi acuză, că stau sub influența rusească. Aceasta este o neghioabie și o dovadă de frică, ce l-a cuprins pe păcătos.

CRONICĂ

Din cauza sfintei srbători de mâne numerele proxim al "Tribunei" va apărea numai Sâmbătă seara.

Interviul de la Lucaci și Coroiu este publicat de "Deutsches Volksblatt" în numărul seu dela 4 Iulie a. c.

Avis! Congresul proiectat al abiturienților români, din cauza unor pedeci neprevăzute, se amână pe timp nedeterminat. Brașov, 22 Iunie 1894. Nicolae Zănescu, August Lemeny, Valeriu Moldovan, Iosif Scheopul.

Caracteristic. În numărul dela 3 Iunie a. c. st. n. în fișica "Arad és Vidéke" din Arad cetim o turmă de eroi, care au contribuit pentru ridicarea unei statue dispărutului "senizem" Kossuth. Cu surprindere observăm însă între contribuitorii și pe ficiorul notarului din Buseni Dr. Popescu György, cand. de avocat și pe Dr. Opre Péter, cand. de avocat, ficiorul dascălului din Macea. Verigă la ei pe bot.

Românii la moartea lui Carnot. Pe lângă telegramele noastre și acelea ale Ligii culturale adresate cu această trisă ocaziune domnului Dupuy și doamnei Carnot, secțiunea Ligii din Paris a prezentat o adresă specială de condolență domnului Dupuy, al cărui text îl publicăm mai jos, și a decis a participa în corpore la înmormântarea domnului Carnot și a depune o coroană pe mormântul aceluia sub a cărui înțelegere cărmuiește cauza Ligii culturale și a Românilor subjugate a câștigat atâtea simpatii în generoasa Franție. Eată textul de care vorbim mai sus: Membrii Ligii naționale române din Paris, ca și poporul român în fața, aduce mișcați și teribil indignați de faptele unui nebcriminal, care a răpit viața primului magistrat al republicei, se asociază din toată inima la dolul universal cauzat de moartea ilustrului Carnot. Sinceri admiratori ai acestei frumoase țeri și ai marelui și nobilului națunii franceze, nu voim să scape această dureroasă ocaziune, fără a renoi urările noastre cele mai călduroase pentru pacea și fericirea Franției și pentru prosperitatea și mărirea republicei. Prea uniți servii. Membrii comitetului: C. Moroiuan, C. Nano, V. G. Cantili, I. T. Ghica, D. Berindei, C. Nicolescu, I. Er. Popa.

VARIETĂȚI.

(Armata Papei.) Odată Papea avea oștiri însemnate și era putere politică de primul rang în Europa. Astăzi oastea Papei e compusă din: 2 generali, 2 coloneli, 2 locotenenți-coloneli, 1 major, 2 căpitani, 4 locotenenți și 60 soldați. Între aceștia sunt numerați și oficerii vestitei legiuni elvețiene de odinioară.

(Un filosof) a zis odată: Când e de zece ani, copilul crede că tată-seu e un bărbat foarte deștept și cuminte; când e de cincisprezece ani, crede că el e tot atâta de cuminte ca și tată-seu; când e de douăzeci de ani, crede că e de douăzeci de ani mai cuminte; când e de treizeci de ani, crede că tată-seu e prost de tot și nu-i mai primește nici un sfat. Când e de patruzeci de ani, bărbatul crede că tată-seu totuși pricepe ceva și nu e prost; când e de cincizeci de ani, susține că tată-seu știe multe și alieargă după sfaturile lui; când e de șezeci de ani dacă tată-seu e mort, el e convins, că tată-seu a fost cel mai bun om din lume.

(Originea billardului.) În British Museum din Londra se află un document din 1750, care arată originea billardului. Pe la 1560 un negustor și zaraf, William Kew, a inventat acest joc astfel: el se juca pe biurolul seu cu două bile (care erau atunci și sunt și astăzi în Londra semnu zărilor), isbindu-le încoace și încolo cu Yard-ul (o măsură de lungime, cotul).

El a luat în urmă trei bile și a făcut margini la masă, adecă mandanele. Jocul lui deveni cunoscut. Abia pe la 1816 au început să se întrebuințeze bile elastice de os de elefant. Numele Billard este compus din Bill (scurtat din William) și Yard.

Haas & Deutsch. Se știe că ziarul "Magyarorszag" s'ar fi înțeles la timp matrapazăcurilor acestei firme cu cumpărarea mai multor foi opoziționale, astăzi guvernamentale. Guvernul s'a simțit ofensat (!!) prin doi articoli publicați în acel ziar, zicând că ziarul e "Magnum" și a intentat proces de presă ziarului "Magyarorszag". Unul din articoli a fost scris de deputatul Holló Lajos, altul de Bartha Miklós. Procurorul cere acum extradarea amândurora din parlament. Și din toată treaba, ce crezi că se va alege? Lucrul se va cocosi, ear' singurul folos îl va trage earăși numai firma "Haas & Deutsch", făcându-i-se o astfel enormă reclamă. "Gheșeft" — și pace.

Presa română. "Țara" de alături scrie: Aseară s'au intrunit la dl Butulescu reprezentanții celor mai multe ziare din capitală. S'a propus cestiunea înființării unui chișol al presei în grădina Cismegiu, la expoziția cooperativilor.

Care pot fi urmările căsătoriei civile? Ziarul "Germania" relatează următorul cas, care preocupă actualmente pe toți juriscunștii din Berlin: Dl N. era căsătorit și trăia în cele mai bune relații cu soția sa. Fericirea lor casnică nu ținu însă mult. Dl N. începând dela o vreme a-și teme soția. Din pricina aceasta se nășteau adese-ori certuri între ei, ba în cele din urmă se produse o ruptură formală între cei doi soți. Într-o zi dl N. crezând a avea o dovadă despre necredința soției sale, intentă proces de divorț și ceru ca preinsul amant al soției sale să fie pus la jurământ. Citat ca martor, acesta jură că a întreținut relații neiertate cu soția lui N. În urma aceasta d-na N. fu declarată vinovată și tribunalul pronunță divorțul. Dl N. neputând singur conduce gospodăria casei, se căsătorî din nou. D-na N., despărțită de bărbat și de copii și pe lângă aceea desonorată, ajunse la

cea mai mare disperare. Încetul cu încetul ea se reculese însă și începă a se gândi serios în ce mod ar pute să-și redobândească onoarea perdută. Ea consultă spre acest scop un juriscunștul și acesta îi spuse, că pentru reabilitarea onoarei sale trebuie să reînceptă din nou procesul de divorț. Spre a puteă opera aceasta trebuie acușati de jurământ fals martorii ascultați în acest proces. D-na N. se puse serios pe lucru. Mai întâiu ea începă să urmărească pas de pas în persoană și prin detectivi privați, pe foștii martori. În chipul acesta ea isbuti să stringă material deajuns, spre a puteă dovedi că un bărbat, care duce o viață cu totul neonestă, e în stare să-și confirme depozitiile și printr'un jurământ fals. Întemeiat pe materialul strins d-na N. făcă arătare pentru jurământ fals în contra martorului și avu satisfacție, că acesta atfă în decursul instrucției cât și înaintea juriului mărturisii plin de căință, că în proces de divorț în contra d-nei N., cu care nu astatat nici-când în relații, a făcut jurământ fals. El fu condamnat la 5 ani de temniță. Reluându-se din nou procesul, curtea cu jurăți anula rezistența primului proces, recunoscând pe femeie de soția legitimă a dlui N., deși acesta era din nou căsătorit și avea și din această căsătorie copii. Dl N., supărat peste măsură din pricina stării în care ajunse, muri peste câteva zile. Lângă coșciugul lui steteau două soții legitime, fiecare cu copiii sei. Acum e vorba de împărțirea averii și acesta e cazul, care preocupă tribunalul și care nu are păreche în legislația Germaniei.

Explosie. Se anunță din Valencia, că în o fabrică de hârtie de acolo a explodat Dumineca trecută un cartuș de dinamită, cauzând pagube însemnate. Din fericire victime omenești nu au fost. Autorul atentatului e un anarchist cu numele Belloer.

Bibliografie.

Am primit azi la redacție broșura 16 (Nr. 31-32) din mult răspândita revistă "Lumea Ilustrată" ce apare în București cu un sumar foarte bogat și variat. Între altele am remarcat novele, poezii, două romane precum și mult frumoasă poezie a lui Petőfi "Nebunul" într-o admirabilă traducere în versuri, datorită talentatului poet Demetriu Moldovan.

Ilustrații, tablouri și portrete sânt nenumărate; vom menționa un portret foarte reușit al regretatului Dr. Max, precum și un supplement ce se poate încadra reprezentând una din cele mai însemnate episoade istorice. Recomandăm tuturor această publicație însemnată, care și-a cucerit un loc de frunte în beletristica românească de familie. După cât aflăm M. S. regina Elisabeta a României a trimis editorului revistei o scrisoare elogioasă vorbind în termeni măgulitori de direcțiunea "Lumii Ilustrate", care n'a cruțat nici timp nici bani pentru a face în adevăr o publicațiune care se plăcă și distreze pe toți.

Eată sumarul: Foc și cenuse, fragment de Constantin Hodos. — Lilice di tu Macedonia (Flori din Macedonia), poezii de Constantin I. Naum. — A mea este răsunarea, roman de Hall Taine. — Onoare și datorie, roman de A. de Laigney. — Doina dragostelor, poezie de N. Beldiceanu. — Păcat și ispișire, novelă de d-na E. de Caro. — Nebunul, poezie după Petőfi, de Dem. Moldovan. — Glosa, poezie de I. Boniface Hétrat. — Dr. Emil Max, biografie. — Henric Dove și cuirasa sa (pieptar). — Prisca măicuței, poezie de Gr. N. Lazu. — Poesii de Heine (Din cer o stea jos cade, Astra, Intrebări), de Mihail de Bonachi. — Felurimi. — Comoara casei și a familiei. — Ilustrațiuni: Salonul de cură dela Baden-Baden. — Un ospet roman, tablou de Albert Bauer. — Onoare și datorie (3 ilustrațiuni). — Lupta între un leu și un bivoli sâlbatec. — Disgracia, tablou de Adolf Meckel. — Dr. Emil Max (portret). — Henric Dove și cuirasa sa (2 ilustrațiuni). — Prețiosa, tablou de A. Ebert. — Supplement: Judecata Constanței de Beverley, tablou de T. E. Rosenthal.

"România Musicală". Revistă musicală, teatrală și literară. Apare de două-ori pe lună în București. Director, proprietar, și fondator, C. M. Cordoneanu. Anul V. Nr. 13 are următorul cuprins: Examenle la conservator, de C. M. Cordoneanu. — Teatrul Național, de Vasile Gr. Elvir. — Bagheta de Bagheta. — Examenul școlii de declamație, de Vasile Gr. Elvir. — Dlu Bobescu. — Efemeride de Don Cesaro. — Mersul muzicii peste Carpați. — Rob femeii, Bani; Contrast; versuri de Vasile Gr. Elvir. — Recreațiuni musicale, de Cordoneanu. — Din gazetele străine. — Una-alta.

A apărut nr. 1-2 (20-26) din anul II. al revistei de științe universale "Amicul Progresului Român" din București cu următorul sumar: Agricultură: Convorbire agricolă. — Buletin agricol și comercial. — Agricultură în Orient. — Mijloc de a face șovarul să nu se mai aprindă. — Bălgarul vechiu și bălgarul proaspăt. — Caria grăului. — Noaptea și plantele. — Întercarea vacilor. — Porumbul. — Viticultura: Studiu comparat al tăierii viței la diferite vii. Sistemul Marcon. (Cu o ilustrațiune). — Horticultura: Leac în contra putrezirii și septoriei perilor și merilor. — Tunderea persecului. — Fumul de tutun în contra insectelor. — Industrie: Aplicările pastei de lemn. — Progresul industriilor în România. — Descrițiuni a mai multor fabrici din București, Buzău și Craiova. — De ale expozițiunii. — Lista expozanților. — Industriile mecanice: Descrițiuni tehnice ale Motorului Hearnby. — Medicina populară: Amețală. — Științe: Respirația artificială. (Cu o ilustrațiune). — Literatură: Crima dela moară. — Foița revistei: Un amic necunoscut, roman de Alex. Dumas. (Urmare). Cap. XXVII. Măntuitorul, XXVIII. Cavalerele de Maison-Rouge, XXIX. Patru, XXX. Garoafă și subterană, XXXI. Perchișite. — Economia casnică: Falsificarea laptelui cu apă. — Lapte sterilizat. — Întrebuințarea florilor de salcâm. — Prăjituri de sacăm. — Diverse: Bătrâneța la popoare. — Celao la grădina de acclimațiune din Paris. — Cronica modei. — Știința în saloane: Forța centrifugă.

Găzindarul zilei. 24 Iunie (6 Iulie) 1894. Iulian: (†) Nasc. S. Ioan B. Gregorian: Isaia Pror. Noaptea: răsărit 4.17, piază 7.47 m.

Buletin meteorologic. Sibiu, 5 Iulie n 11 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura după Celsius, Maximal și minimal de temperatură, Direcția vântului, Observații.

Posta redacțiunii. Dni I. I. Mostar. Și-a perdut actualitatea, deci nu mai e de interes să se publice. Și apoi prea trătăți cestia pe lângă și numi generalități!

Dni Dr. C. M. Tratatul subiectul în așa chip, că publicându-se, ați risca să dați în cură față cu onor. din metropola Kulturęyletului. Autorului "Helenuței" și "br. N. Iosika". Cea dintăiu e crîșă așa, de toate e vorba, dar de Helenuța abia... abia. Ceașta-laltă nu se publică. I. R. B. în M. Nu se publică.

Din țeară 3 Iulie n. 7 oare dimineața. Stațiunile: Presiun. atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiun. atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria.

Medic român în Franzensbad. Med. univers. Dr. P. Cioran. Redactor responsabil: Alexandru Dordea. Proprietar și editor: T. Liviu Albuin.

Economie.

Banca agricolă română. Cetim în "Cuvierul Financiar": S'a terminat, în fine, cu cererile de anulari și cu vrsământul al doilea de 20%. Subscrițiunea și-au primit acțiunile provisorii și situațiunea s'a limpezit. Din cele 40 mii acțiuni subscrise retrăgându-se 15 mii au rămas în circulațiune 25 mii acțiuni și Banca agricolă va începe astfel operațiunile sale cu un capital de 12,500.000 franci din care 30% vrsăți.

Dacă guvernul ar fi încuviințat ca și cele 15 mii acțiuni retrase să se repartizeze între subscriitorii celor 25 de mii de acțiuni, aceștia ar fi absorbit repede și acea cantitate, atât de mare e încrederea ce se pune în noua instituțiune. Guvernul însă n'a mai voit să facă o nouă repartitiune și Banca agricolă urmează astfel să funcționeze cu 25 mii acțiuni asupra cărora s'a vrsat deja 150 franci de fiecare acțiune reprezentând în total un capital de 3,750.000 franci.

Până atunci Banca agricolă va funcționa deocamdată cu acel capital, care împreună cu 1,875.000 bonuri de casă și 5,625.000 dreptul de a reescompta portofoliul la Banca-Națională și la alte bănci din țeară sau din străinătate, alcătuiesc suma de 11,270.000 franci.

Finanțele o.ășului București. Budgetul comunei București pentru exercițiul 1892-93 cuprinde la venituri și la cheltueli 10,511.014 franci, în care intră 80.991 franci rezervați pentru deschideri de credite suplimentare și extraordinare.

Acest budget însă, a fost pus în aplicare numai pe timp de 9 luni dela 1 Iulie 1892, ear, dela 1 Aprilie până la 30 Iunie 1892, operațiunile de venituri și cheltueli s'au urmat potrivit budgetului pe exercițiul 1891-92, conform autorizațiunii dată de ministrul de interne.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 30 Iunie v. 1894. Zamfirescu lui I. Millas & fiu, grâu 1075 hect, 6.75 lei. F-ții Pappastelato lui I. Millas & Fiin, grâu 1600 hect. 7.17 1/2 lei. F-ții Pappastelato lui L. & M. Fëitler, porumb 9600 hect. 5.00 lei. V. P. Sassu lui A. Erling, porumb 2050 hect. 5.80 lei. V. P. Sassu lui A. Erling, porumb 550 hect. 5.65 lei. A. Verona lui F. Carnevali, grâu 7830 hect. 8.25 lei.

Cereale sosite. Pe apă: grâu 3600 hect., porumb 15,600 hect. Pe uscat: grâu 1500 hect., porumb 15,600 hect.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș. În 29 Iunie n. Grân hectolitru fl. 5.20 până 5.80; grâu mesteacat fl. 4.20 până 4.80 s'arșă fl. 2.6) până fl. 3.-; orz fl. 2.40 până fl. 2.60; ovăș fl. 3.- până fl. 3.20; cuceruz fl. 3.40 până fl. 3.6); mazere fl. 6.- până fl. 7. f. soale fl. 1.50 până fl. 2.-; linte fl. 8.- până fl. 9.-; s'ementă de căneșă fl. 8.- până fl. 9.- s'ementă de in fl. 6.- 7.-; cartofi fl. 1.80 până 2.-; mălaiul fl. 8.- până fl. 9.-; s'eu brut 100 chilogram fl. 22.- până fl. 26.-; lumini de s'eu turnate fl. 41.- până fl. 42, unsoare de porc 100 chl. fl. 62.- până fl. 64.-; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.-; s'ăpun 100 buc. fl. 22.- fl. 26.-; căneșă fl. 30.- până fl. 35.-; fân fl. 1.80 până fl. 2.- carne de viță chilo 44 cr.; carnea de vițel 40 - până 40 cr.; carnea de porc - până 40.-; carnea de oaie 28.- până -; ouș 7 cu 10 cr

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 3 Iulie n. s'au notat: ungurești bătrâni grei 42 1/2 cr. până 48 cr., de mijloc 42 1/2 cr. până 48 cr., ungureșt grei tineri 44 1/2 cr. până 45 cr., de mijloc 43 1/2 cr. până 44.- cr., ușori 43 - cr până 44.- cr. marfă țerănoască grea 42 1/2 cr. până 43.- cr. de mijloc 43.- cr. până 44 1/2 cr., ușoară 42 cr. până 43.- cr., românești, de Bakony, grei - cr. până - cr., transito grei - cr. până - cr., transito de mijloc - cr. până - cr., transito ușori - cr. până - cr., transito s'erbicești grei 43 1/2 cr. până 44.- cr., transito de mijloc 43 1/2 cr. până 44.- cr., transito ușori 42 până cr. 42 1/2 cr

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 3 Iulie n. 1894. Grâu: Băntăneș nou 74, Grâu dela Tisa 74, Grâu "Pesta" 74, Grâu de Alba-Reg. 74, "Bacica" 74, Grâu ung. de Nord 74. Prețul per 100 chilo. Prețul per 100 chilo. S'ementă, vechi ori nouă. Sola. Cursul. Som. de trif. Lucerna ungurească. Oleu de rap. rașinat. Us. de porc dela Pesta. Slănină s'vântată s'afumată. S'eu. Prune. Lietar. Miers. Căneșă galbînă străcurată de Rosenau brut. Drojdițe de spirit.

Cursul pieței din Sibiu. Din 5 Iulie n. 1894. Hârtie-monșă română. Lire turcești. Imperiali. Robile rusești.

Bursa de Budapesta. Din 8 Iulie n. 1894. Renta de aur ung. 6 1/2. Renta de aur ung. 4 1/2. Impurumul căilor ferate ung. Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune). Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune). Bonuri rurale ung. croate-slavone. Obligatiunile desp. regalilor. Impurumul cu premiu ung. Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin. Renta de hârtie austriacă. Renta de argint austriacă. Renta de aur austriacă. Acțiunile austriace din 1890. Acțiunile băncii austro-ungare. Scrieri fondiare s'le înscrisut. de oraș și de comuni "Albina". Argintul. Galbeni împărătești. Napoleon-d'ori. Mărci 100 imp. germane. Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de Viena. Din 3 Iulie n. 1894. Renta de aur ung. 6 1/2. Renta ung. v. c. 4 1/2. Impurumul căilor ferate ung. Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune). Amortisarea datoriilor căilo ferate de Ost ung. (2-a emisiune). Bonuri rurale ung. croate-slavone. Impurumul cu premiu ung. Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin. Renta de hârtie austriacă. Renta de argint austriacă. Renta de aur austriacă. Acțiunile austriace din 1890. Acțiunile băncii austro-ungare. Scrieri fondiare s'le înscrisut. de oraș și de comuni "Albina". Argintul. Galbeni împărătești. Napoleon-d'ori. Mărci 100 imp. germane. Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de Encuesoi. Din 20 Iunie v. - 4 oare p. m. Renta rom. per 1875 5%. Renta română amort. 5%. Oblig. de stat. C. F. R. 6%. Renta rom. (Rur. conv.) 6%. Impurumul municipal 5%. Scrieri func. rurale 5%. Scrieri func. rurale 7%. dem urban 7%. Banca-Naț. (500 lei v.ă. intr.). Soc. Dacia-Rom. (250 lei v.ă.). Soc. de Asig. Naț. (200 lei v.ă.). Soc. rom. de reasig. Soc. r. de con. (250 lei v.ă.). Oblig. Cassei Pensionilor.

Avis important

pentru dnii fabricanți și comercianți de beuturi spirituoase

P. T.

Subsemnatii recomandăm domnilor fabricanți și comercianți de beuturi spirituoase mărfurile noastre, adică uleiuri aetherice, aethere, compozițiuni și ori-ce fel de esențe și extracte pentru fabricarea pe cale rece a tuturor beuturilor spirituoase, precum

Licueruri, Rom, Cognac, Slivovitză, Comina, Tescovina și altele,

care esențe sunt cunoscute ca cele mai fine și le vindem cu prețuri foarte ieftine în comparațiune cu buna calitate a lor.

Ca Români și specialiști în această branșă sperăm, că vom fi preferați și de către onor. comercianți români din Transilvania, Banat etc., după-cum sîntem cei mai preferați și în toată România, unde exportăm deja de mulți ani cantități considerabile, spre deplina mulțumire a numeroasei noastre clientele.

Prețuri-Curențe precum și Cărțile cu instrucțiuni deslușite pentru fabricarea cu înlesnire a tuturor beuturilor spirituoase, tipărite în limba română trimitem franco și gratis la prima cerere.

*** Corespondența în limba română. ***

Cu toată stima

Fratelli de Mayo.

WIEN, I, Adlegasse nr. 10.

[1565] 1--

P. S. Reprezentanți activi și solizi acceptăm cu condițiuni avantajoase.

Publicațiune.

Farmacia-veche! De un timp încoace se colportează în public tot felul de scornituri despre farmacia mea, care însă toate nu sînt alta decît niște palavre josnice, desbrăcate de ori-ce demnitate și adevăr. Față cu aceste uneltiri reușite imi iau voe a face cunoscut, că am demisionat pe provisorul ce am avut pentru etatea lui înaintată, și am angajat alt provisor tînăr și capabil, care poate corespunde tuturor cerințelor.

Precum și mai înainte, așa și pe viitor se vor confecționa medicamentele cele mai bune și mai fine, ceea-ce pot atesta toți medicii noștri. De aceea 'mi-e posibil a servi p. t. public cu toată promptitudinea și pe viitor, precum 'i-am servit și până acum de 9 ani, spre deplina mulțumire a tuturor, fie bogat fie sărac.

Mă rog dar' de p. t. public a mă onora și pe viitor, ear' nu a da ascultare la bîrfeli lipsite de ori-ce conștiință, care se lătesc.

Totodată fac atent p. t. public la specialitățile de tot felul ce posed cu abundență în magazinele mele.

Făgăraș, 25 Iunie 1894.

Cu toată stima

Richard Gleim,
farmacist.

[1527] 2--2

Stabilimente de apaduct

instalează

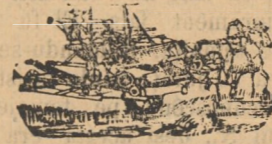
[1494] 3--3

în mod solid și cu prețuri reduse

GUSTAV MOESS,

Srada Poplăcii Nr. 8. SIBIU. Srada Poplăcii Nr. 8.

➔ Preliminare de spese gratuit. ➔

Me CORMICK.

Mașini de cosit și de sîmînat

cele mai bune din lume, distinsse la toate expozițiile.

Motoare de petro-leu.

Mașini de aburi și duple de treerat

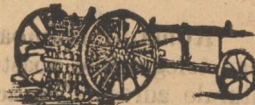
Plugur, grape, vînturătoare.

Mașini de sîmînat în rînduri și mașini de sîmînat cu mîna.

Mașini pentru strujitul cucuruzului.

Taictor de napi.

precum și tot felul de mașini, instrumente și unelte pentru agricultură, se pot cîpîta ieftin și bune la

Müller & Weiss,

BUDAPESTA, Waitznerstrasse 76.

(În apropierea gării de Vest.)

[462] 10--12

O nouă invenție însemnată pentru agricultori.

COROANA TUTUROR COASELOR

Indispensabile pentru fiecare econom sînt

[1227] 10--12

COASELE KRONEN PATENTATE

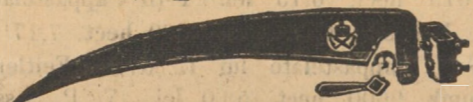
cu aparat de înțepenit inventat de nou.

Aceste coase, fabricate din cel și protecția legală a ministerului ces.

Modul de înțepenie de până acum al coasei de coadă are desavaniagiul, că aceasta se făcea prin verigi, scoabe sau șurube, făcute de un faur sau lăcătar, ceea-ce e împreunat cu spese și pierdere de timp, fără-ca prin aceasta înțepenia să fie dăinuitoare, pe lîngă aceea și coada se ruinează repede, lucru bine cunoscut fiecărui econom.

Toate aceste neajunsuri se pot înlătura prin noul aparat de înțepenit.

4. Aparatul de închis durează în veci, deasemeni coada, aceste trebuie așadar' numai odată cumpărate, deși tășul după folosință de ani de zile trebuie înlocuit cu altul nou.

mai fin oțel alb și se bucură reg. austriac și reg. u. de comerț.

patentat prin privilegiu în Austro-Ungaria, aparat recunoscut de toate autoritățile specialiste din monarchie.

1. Înțepenie simplă, ieftină, repede și strînsă a coasei, după-cum arată desemnul din stînga.

2. Coasa se poate ușor și repede muta, așeza mai jos sau ridica mai sus.

3. Coasa se poate închide comod ca un briceag și după-cum arată desemnul din dreapta, se poate purta fără pericol.

Numai 40 cr.

Un aparat de înțepenit

dimpună cu îndrumarea de folosire

➔ potrivit-se la ori-care din coasele numite și la ori-ce coadă. ➔

Fără seamîn în privința calității și unice sînt

Coasele Kronen patentate de oțel alb

Cine folosește odată această coasă, acela nu va mai cumpăra alta, deoarece coasa Kronen patentată e coasa favorită a ori-cărui econom, renumită prin:

1. Manuară foarte ușoară, elasticitate și formă frumoasă.
2. Tăș ascuțit ce ține vecinic, pentru-că e de două-ori întărit, nu se tocește nici-odată.
3. Bătută odată coasa, ține mai multe zile, chiar și în cea mai tare iarbă de munte.
4. Se poate cosi, cu o singură ascuțire cu gresa, circa 120—130 pași în cea mai deasă iarbă.

Furnizez aceste coase sub garanție, pe lîngă ramburs sau trimiterea banilor anticipativ, postă sau cu trenul în următoarele 5 mărimi cu prețurile următoare:

Mărimea:	70 ctm.	75 ctm.	80 ctm.	85 ctm.	90 ctm.
Prețul:	90 cr.	95 cr.	fl. 1.	fl. 1.10	fl. 1.20

40 cr.

La fiecare coasă și mâner de lemn

Un aparat potrivit de înțepenit
dimpună cu îndrumarea de folosire.

40 cr.

Excelente grese à 15 cr., mai fine 25 cr., cele mai fine 35 cr. pro bucată.

Mânere și nicovale de bătut coasa pe ales 50 cr. bucată.

Adeverință de garanție.

Pentru tăș excelent garantez prin aceasta, pentru fiecare coasă care nu taie bine restituim banii.

I. Fekete.

Iuliu Fekete, Viena, V. Bezirk

Agent general pentru monarchia austr.-ung. Wien V., Rüdigerasse Nr. 1/13.

Gichtfluidul lui Kwizda

De mulți ani probat ca leac de casă, care alină durerile. Fricțiuni întăritoare înainte și după ture mari. Prețul unui flacon 1/1 fl. 1 v. a.; flacon 1/2 60 cr. v. a.

Depositul principal:

Apoteca cercuală Korneuburg I. Viena.

Se poate cîpîta în toate farmaciile.

Să se observe cu atențiune marca și să se ceară exclusiv

Gichtfluidul lui Kwizda

BORSEC,

în comitatul Ciuc, (Transilvania).

➔ Scaldă de primul rang, ➔

la înălțime de 900 de metri (2750 urme) în regiunea unui ne-străbătat brădet secular, liber de organisme inferioare.

Factorii vindecători: climă de munte; aer avut în ozon; fîntăni cu apă de beut, de compozițiuni chimice de fer și alte elemente vindecătoare; scaldă de apă rece cu conținut de acid carbonic; scaldă de mocirlă cu conținut de fer; scaldă cu apă caldă cu conținut de acid carbonic; scaldă cu frunză de brad; salon de cură de apă rece bine organizat; massage și cură cu electrisare.

Scaldă Borsec este recomandată din partea autorităților în mediocină, atât din patrie cât și din străinătate pentru următoarele morhuri: lipsa de sînge, morb de stomac și de intestine, turburări în mistuire, tuse uscată la cei cu aplicare spre tuberculozitate, scuipare de sînge, catar de plumăni și de gît, morb de nervi, morhuri femeiești, prea mare îngrășare, scrufula, reumă și drept mijloace de întărire.

➔ Borsec este un loc excelent de distracție. ➔

Nici o scaldă nu se poate mîndri cu atatea locuri de excursiune ca și Borsecul.

Inceputul sezonului este 15 Iunie și finea la 15 Septemvrie.

Călătoria la Borsec se efectuește prin „întreprinderea de caleasă”, a comodități sînt neprețuite și după contractul încheiat mai în urmă, circulează între Borsec și Reghinul-săseș și viceversa între Reghinul-săseș și Borsec cu cai schimbați în decurs de o zi. Căselele întreprinderii dela 1 Iunie până la 31 August (pe timpul sezonului principal) circulează pe fiecare zi chiar și dacă nu sînt musafiri.

Dela 15—30 Iunie și dela 1—15 Septemvrie de asemenea circulează căselele întreprinderii.

Căselele (întreagă sau cîte un loc numai) se pot comanda înainte.

Adresa: Miklós Görög, Szász-Régen.

➔ Prețurile de transport sînt tarifate. ➔

Apă de Borsec pentru vin e pus în circulație în sticle umplute și închise prin mașini acomodate spre acest scop, și așa apa este conservată așa cum e în izvor, fără să-și piardă din putere.

Comandele se fac pe adresa lui Lázár & Verzár în Brașov, ca singurii vînzători îndreptățiți, care efectueșc grabnic și ieftin comande pentru alți vînzători.

Comandele mai mici pentru singuratici efectuește și direcțiunea scaldelor.

La toate recerșările răspunde grabnic și cu plăcere și sevirșește cu deslușiri și prospecte de ori-ce gen direcțiunea precum și dl Dr. Szilvássy Fános, medical scaldelor.

Stațiune postală și telegrafică în loc.

Borsec, luna Maiu 1894.

[1345] 8--13

Direcțiunea scaldelor și a întreprinderii.